

Падпісны кошт на паўгоддзе для індыўідуальных падпісчыкаў — 13200 рублёў;
на квартал — 6600 рублёў;
на месяц — 2200 рублёў.
Па ведамаснай падпісцы:
на паўгоддзе — 27000 рублёў
на квартал — 13500 рублёў; на месяц — 4500 рублёў.
Індэкс для індыўідуальнай падпіскі — 63867,
для ведамаснай — 63363.

Марыя ГВАРДЗЕЙЦАВА.

Можна вучыць і без хатніх заданняў

Вучэбны працэс для школьніка традыцыйна падзяляецца на класную і хатнюю работу. Звычайна настаўнікі лічаць, што пасля іх тлумачэнняў у класе значную частку матэрыялу вучні павінны засвойваць дома, самастойна працуючы з кніжкай, выконваючы заданні. Але як пракантrolляваць якасць самастойнай працы па-за сценамі школы? Направадзіць адказ: выклікаць да дошкі асобнага вучня ці прапанаваць усею класу напісаць на тэме выніковую кантрольную работу. А калі хтосьці не засвоіў тэму, атрымаў дрэнную адзнаку? Спыняцца зноў на пройдзеным матэрыяле ў настаўніка больш не застаецца часу, трэба рухацца далей па праграме. Ды і немагчыма ўдаляць дастаткова ўвагі кожнаму вучню. Дзе ж выйсце? Зноў жа ў самастойнай працы – толькі ўжо на ўроку, на групх, без заданняў на дом. Ці чуйце вы пра такое?

лоўную задачу як настаўніца матэматыкі Дзіяна Канстанцінаўна вырашае.

А пачыналася ўсё з працы ў Чаускай школе-інтэрнаце і Магілёўскай школе № 2. Пакроўдзяныя лёсам дзеці патрабавалі да сябе асаблівага стаўлення. Дзіяна Канстанцінаўна, патрапіўшы да іх, пачала шукаць такую метадыку, якая давала б добрыя веды і пры гэтым выклікала любоў праявы аўтарытарнай педагогікі, мяняла адносіны паміж на-аўнікамі і вучнем, пазбаўляла дзяцей ад традыцыйнага страху перад дарослым і перад працэсам навучання. Задача была не з лёгкіх, улічваючы кантынгент школьнікаў.

У той час вельмі моцнай была піннерская арганізацыя. Маладая настаўніца пайшла на даволі смелы крок – у межах класа яна аб'яднала дзяцей па так званых піннерскіх званках, а ў старэйшых класах па групх, куды ўваходзіла па пяць чалавек. Прычым дзеці падбіраліся так, каб яны адзін аднаму дапамагалі вучыцца. Лепшых з іх у паводзінах і ведах (трое ў групе) бралі шэфства над менш паспяховымі, правяралі іх хатнія заданні, тлумачылі незразумелае, нават ставілі адзнакі сваім адна-класнікам. Пасля сыходу гледзела настаўніца. Такі падыход вучням больш падабаўся, чым традыцыйны: яны лепш засвойвалі матэматыку і больш раз-нявольваліся ў мікасабных адносінах, становіліся больш самастойнымі. І гэта была толькі першая спроба настаўніцы аддзіць ад звыклых схем у на-вучанні.

Лёс распарадзіўся так, што ў 1973 годзе Дзіяна Канстанцінаўна перайшла працаваць у сярэднюю школу № 1 Магілёва, дзе ў далейшым раскрыўся яе педагогічны талент. Свой пошук яна прадоўжыла ў 8–11 класах, у тым ліку і з паглыбленым вывучэннем матэматыкі, дзе ўкараніла сваю так званую першую мадэль самастойнага рознаўзроўневага навучання. Адрэз прышлось памяншаць прыцыпы, па якіх яна фарміравала групы раней, бо новы клас аказаўся па-сапраўдному моцным у матэматыцы. Спроба падзяліць вучняў па здольнасцях, зыходзячы з адзнак за чэрць, не выйшла, пачалі крыўдзіцца і дзеці, і бацькі. Настаўніца знайшла новую формулу: размеркаванне па групх, зыходзячы з вынікаў напісання правяральных работ на пачатковай стадыі вывучэння новага матэрыялу (абавязковая ўмова для метадыкі).

Робота на першай мадэлі садзейнічае вывучэнню групы вучняў, якія могуць вывучаць прадмет у значнай ступені самастойна. Моцным дзеям даецца магчымасць індывідуальнага тэмпу засваення новага матэрыялу. Асноўную работу настаўнік на ўроку вядзе са слабымі і сярэднімі вучнямі.

Давайце ўявім адзін з уроку Дзіяны Канстанцінаўны. Яна аб проста чытае лекцыю па новай тэме, або ў дэталю з вучнямі паведамляе новую інфармацыю, а потым раздзяе ім шэраг апорных задач у якасці правяральнай самастойнай работы, за якую настаўніца ў свой асобны журнал выстаўляе адзнакі: "Б" – засвоіў матэрыял, або "4" – амаль за-своіў. Тым, хто не справіўся з заданнямі, адзнак не атрымліваюць. На наступным уроку Дзіяна Канстанцінаўна раскладае шчыткі адпаведна адзнакам на тры розныя радкі. І заняці ўжо пойдучы па трох асобных планах.

Выдатнікі працуюць самастойна: выконваюць наступныя заданні па тэме з падручніка. Настаўніца на адваротным боку дошкі піша іх рашэнні, каб яны потым зверылі іх, падыскажучы да вучняў, кантра-люе, дае кансультацыі.

Астатнія робяць работу над памылкамі. Аднаго з вучняў, які атрымаў чэцвёрку, выклікаюць да дошкі, дзе ён зноў выконвае ўсе заданні і тлумачыць іншым. Тым, хто па нейкай прычыне не засвоіў ма-тэрыял, слухаюць аднакласніка. Далей настаўніца

цалкам пераклочаеца на працу з імі і засяроджвае ўвагу на цярпкіх момантах тэмы.

Калі хапае часу, дык на бягучым або ўжо ў па-чатку наступнага ўрока старшакласнікі зноў пішуць невялікі самастойны работы рознай складанасці (у залежнасці ад папярэдняй адзнакі). І потым рас-суджваюцца на той ці іншы рад.

Такім чынам, школьнікі, вывучаючы новы матэ-рыял, могуць, у залежнасці ад узроўню ведаў у гэты момант, засвойваць яго як на базавым, так і на па-глыбленым ці профільным узроўні. Пры гэтым знач-на эканомяць час (арыентаваны на сябе) тым, хто ўжо здольны ісці індывідуальным тэмпам пры выву-чэнні новага матэрыялу, хто дапамагае да задач алімпіяднага ўзроўню, якія Дзіяна Канстанцінаўна падбірае для найбольш стараных. У час заняткаў па такіх групх усе вучні набываюць і навыкі сама-стойнай працы з падручнікам. А Дзіяна Кан-станцінаўна плануе дзейнасць кожнай з груп і кіруе яе работай на кожным уроку, пры гэтым аб'ём пе-дагагічнай дапамогі кожнаму вучню залежыць ад яго патрэбы ў ёй.

На ўроках старшакласнікі рашаюць вялікую колькасць матэматычных заданняў. І не дзіўна, што з часам у іх выпрацоўваецца хуткі тэмп работы, а многія пачынаюць ужо ў класе спраўляцца і з да-машняй работай. Так што паступова неабходнасць у ёй знікае. Такім чынам, мы пераходзім да другой мадэлі метадыкі – самастойнага рознаўзроўневага навучання матэматыцы, якая рэалізуецца толькі ў класах з высокай матывацыяй да вучобы – профільных і паглыбленага вывучэння матэматыкі. З гэтай метадыкі Дзіяна Канстанцінаўна ў 1992 годзе прыйшла ў Магілёўскі абласны ліцэй у 9–11 профільныя класы і дагэтуль там працуе. Урок у другой мадэлі арганізуюцца па асобнай сістэме: ўводны ўрок, урок-практыкум, урок-кансультацыя, урок-семинар, урок-кантрольная работа, урок-залік. Літаральна ўсе этапы засваення новага матэ-рыялу вучні пражываюць самастойна, выбіраючы ўласны тэмп, узровень і форму яго вывучэння: мо-гуць працаваць індывідуальна, у парох ці ў невялікіх групх, якія фарміруюцца ўжо па іх жаданню. Тут я-ма традыцыйных заняткаў тлумачэння і замацаван-ня новага матэрыялу. На ўводным уроку па тэме кожны атрымлівае яе падрабязны план з указаннем колькасці гадзін на вывучэнне кожнага пункта, спіс асноўнай і дадатковай літаратуры. А надрукаваны на асобным лістку алімпіядныя задачы па тэме ву-чаны падкляівае ў шчыткі.

Усё, што старшакласнік не можа выканаць сама-стойна, разбіраецца падрабязна на ўроку-кансуль-тацыі па дошцы ў розных варыянтах рашэння з да-памогай настаўніцы.

На ўроках-практыкумах вучні пішуць самастой-ныя работы. Семінары – гэта ўрок, на якіх першы-ю яны знаёмяцца з тэорыяй, метадамі доказу тэа-рам, выводзяцца формулы і г.д. – усё, што будзе ўваходзіць у білеты для заліку. Выніковыя кантроль-ныя работы завяршае ўсё практыкум, за які вы-стаўляецца папярэдняя адзнака. Яе можа палеп-шыць, калі рашыць дадаткова некалькі задач на ўзроўні павышанай складанасці. Калі тэма засвоена, вучні даюць залік па групх. Яго прымаюць вы-датнікі класа, веды якіх спачатку пракантrolлявала Дзіяна Канстанцінаўна. Настаўнік у другой мадэлі ў меншай ступені ўвядуць транслятарам ведаў, ён працуе індывідуальна з кожным у якасці памочніка і кансультанта. Важнай асаблівасцю гэтай мадэлі з'яўляецца адсутнасць хатняга задання. Старш-класнікі займаюцца толькі ў класе як па базавым вы-вучэнню, так і па літаратуры для паглыбленага вы-вучэння, а таксама па дыдактычных матэрыялах, якія напісала сама сузроўдзіца Д.К.Алейнікова па ал-гебры для вучняў 8–9 класаў і па алгебры і пачатках аналізу для 10–11 класаў.

Кожная самастойная работа ў іх прадстаўлена ў двух варыянтах пашыранага аб'ёму, які ўключаюць сістэму задач трох узроўняў (базавы, профільнага і паглыбленага), і ахоплівае ўсё неабходнае вучэ-бны матэрыял. Такая структура дае магчымасць на-стаўніку падбабраць самастойную работу зыходзячы са складу гэтага класа. У яе варыянтах ёсць задачы і для работы з моцнымі вучнямі, і для падрыхтоўкі да рашэння алімпіядных задач. Асаблівае месца зай-маюць заданні з параметрамі, дзякуючы якім фарміруюцца ўменне праводзіць даследаванні, рабіць адкрыцці.

Большасць яе вучняў засвойваюць новы матэ-рыял на павышаным узроўні. Усе ўрокі аўтара мета-дыкі – адкрытыя. Іх наведваюць не толькі настаўнікі горада, абласці, рэспублікі, але і з іх вышэйшых рэспублік Беларусі, а таксама бацькі.

Павяжана Дзіяна Канстанцінаўна, наша газета вышле Вас з 65-гадовым юбілеем, вышчы радасці, здароўя, на славу працаваць, удзячных вучняў.

Надзея СТРАБКОВА.

Кампаненты ўрока - бачыць і ствараць

Чалавеказнаўчы аспект прадмета беларускай літаратуры - пазнанне свету і чалавека праз іх мастацкае адлюстраванне і ўспрыманне, праз маральна- і эстэтычна-каштоўнасную ацэнку з'яўляецца - забяспечваецца тым, што для чы-тання і вывучэння падобраны творы, якія даюць магчымасць шырокага агляду жыцця, пранікнення ў самыя разнастайныя яго сферы, а найперш у тым, што звязаны з нацыянальным самапазнаннем і выяўляюць важнейшыя агуль-начавыя каштоўнасці.

Прыгажосць – адна з такіх каштоўнасцей. Яна асвятляе ўсё жыццёвыя моманты чалавека. Прыгажосць і Даб-ро – вось тыя эстэтычныя і маральныя арыенціры, якімі прасякнуты ўсе мастацкія творы, што ўвайшлі ў па-дручнік "Родная літаратура для 8 класа" (аўтары-складальнікі: М.А.Лазарук, Т.І.Лізавава). Прыгажосць прыроды і душы чалавека, бескарэспандэнт, аднаасць Радзіме, вернасць каханай, па-мяць аб продках, бацькоўскі і мацярынскі клопат пра сваіх і чужых дзяцей, праблема вы-хавання ў сям'і, праблема адраднасці і распаўсюду аа-го, іншым шматлікімі прабле-мамі і тэмамі публікуюць перад-длеткамі са старонак літа-ратурных твораў па ўсёй не-адназначнасці і складанасці гэтага жа востра, як стаць-яны ў рэальным жыцці.

Эксперыментальнае дас-ледчая работа дапамагае ім, настаўнікам-эксперимента-рам, больш адказа на пады-ходзіць да вырашэння адной з асноўных задач – выха-ваўчай ролі вучэбнага прад-мета на сучасным этапе.

Таму спрэчкі, дыскусіі, су-тыкненне розных, у тым ліку і супрацьлеглых, поглядаў вучняў на ўрок – натураль-ная з'ява ў адукацыйным пра-цэсе, сведчанне развіццё-вай накіраванасці заняткаў і аэціпаўленага, асобнага ста-ўлення вучняў да чытання і аналізу літаратурных твораў.

Во вельмі важна, каб дзеці адчуліся над ма-рыяна-этычнымі праблемамі чалавечнасці і жорсткасці, ся-броўства і веражаасці, высока-родства і бесарэчнасці, ду-шаўнай прыгажосці і бескан-трольнай уседзаваленасці. Але ці можна вырашыць усе гэтыя праблемы на ўроках? Вязуемоўна, не!

І тут на дапамогу на-стаўніку прыходзіць паз-накласная работа.

Клуб "Спадчына" ў Кра-насельскай сярэдняй школе Ваўжыскага раёна існуе з 1988 года. Спачатку ў ім дзейнічалі толькі дзве сек-цыі: "Драматычная" і "Зай-маўніцкая".

І калі кожны ўрок пэсна звязаны з пазнаўчай раба-тай – будзе вынік. Так, паз-наёміўшыся на ўроку з творамі Яна Чачота

Адэма Міцкевіча "Свіцязь", вучні змаглі пераканацца ў па-вышанай цікавасці абодвух аўтараў да ўсяго народнага і культуры, звычайна, трады-цый, да ўнутранага свету

сваіх герояў. Разам з тым гэ-тыя творы ўдзяляюць узоры розных літаратурных апрацо-вак народнага падавання, пры-клад таго, наколькі пазнама-на і свабодна вядзе мастака яго творчасць ўвясненне. Атры-маўшы пазнакласнае заданне выявіць, адкуль пайшлі на-звы мясцовых азёр, як яны ўзніклі, якія неверагодныя гісторыі, аявааныя з імі, быту-юць у народзе, прыйшлося вучням перачытаць літарату-ру пра наш пастык, яго ўзнікненне, пагутарыць з ба-буляй і дзядулямі, старажы-ламі пасляка. Такая работа выклікала ў душоўныя сачы-ненні, пры абмеркаванні якіх папшырыліся веды дзяцей і аб сваёй роднай мясціне, і аб тым, як ствараецца легенда.

А хіба ж можна развіваць драматычныя традыцыі бел-арускай літаратуры, не паспра-баваўшы асімілі паставіць на сцэне ўрыўкі з "Паўліні", "Несцеркі" і іншых драма-тычных твораў? Вядома, не. Колькі задалавалення ат-рымліваюць і артысты, і гле-дачы! Але падрыхтоўчая раба-та – вялікая, патрабуе многа часу: трэба ўмець раамерка-ваць ролі, парадзіць, які насьцом падыхдзе тэму ці іншаму ге-рою, навучыць паводзіць сябе на сцэне, аформіць дэкара-цыі...

Два абавязковыя кампа-ненты сучаснага ўрока: ба-чыць і ствараць. Неабходна імкнуча паставіцца ствараць такія вучэбна-выхавальныя сітуацыі, якія падахоўваюць вучняў да актыўнай дзей-насці – абудзіць жаданне па-знаць, знайсці ісціну і абудзіць радасць творчасці, патрабу ў ёй. І галоўнае – пастаянна су-вясляе паміж усімі ўрокамі, паміж класнай і пазакласнай работай, міжпредметная су-вязь.

Каб на сучасным этапе падтрымліваць высокі прэс-тыж мастацкай літаратуры, неабходна саадейнічаць не су-вязі з выяўленчым маста-цтвам, музыкой, тэатрам, те-лебачаннем.

Паўнамоц у заўтрашнім дні залежыць галоўным чы-нам ад таго, ці добра будзе выхавана падрастаючае пака-ленне, якія маральныя якасці яно дзяр набыла. Таму на-ям, настаўнікам, трэба помніць: "Што ў дзяцінстве выявляем, на тое ў старасці абірамоўна".

Ніна МУХІНА, настаўніца беларускай мовы і літаратуры Красненскай сярэдняй школы Ваўжыскага раёна.

Экалагічная гульня "Павуцінне"

Ідэя гульні належыць педа-гогу-арганізатару гімназіі В.В.Трушэцкаму. Мы гуляем трохі змянілі і спрэчкі. На металічнай дошцы малюем па-вучіне, на якой змяшчаем кардонныя кружкі з прыкле-нымі кавалачкамі магітны. На кружках пішам нумары ад 1 да 51. Удзельнічаюць дзве-тры каманды, якія па чарзе назы-ваюць нумары. Вядучы здаймае кружкі з нумарам і чытае па-сцяжыню, што азначае гэты нумар. У сцэнарый прадуглед-жаны 39 пытанняў, восем ну-маркоў – "паўку", г.зн. – пера-ход кода; два нумары – "перліна" – каманда ат-рымлівае 1 бал і працягвае гульню; два нумары – "кропля вады" – пераход кода, і "змі-няюцца" ўсе балы. Калі каман-да дае правільны адказ, яна атрымлівае 1 бал і працягвае гульню, калі адказвае ня-правільна – код пераходзіць другой камандзе.

Тэма I. Кветкі і легенды.

1. Па легендзе, неба апусцілася на Зямлю і перат-варылася ў гэтую кветку. (Васількі).

2. Лічылася, што ў нон на Івана Купалу трэба ўзяць у рукі гэтую бессмертную кветку разам з чароўнай кветкай па-параці, тады толькі знойдзец скарб. Што гэта за кветка? 3. "Паўку".

4. Па легендзе гэтыя кветкі нарадзіліся з кропель крывы пастушка, якія пабіла раззучыная багіня Арэміда. (Гваздзікі).

5. Гэтая кветка прачнулася вясной і так закахалася ў со-нейка, што паварочваецца ўслед за ёй, пакуль не сцісее. (Дзюмхавец).

6. Самых пшчотных дзячэат японцы называюць "окуі-сан", прыраўноўваюць іх да ззяння сонейка і пшчот-ны гэтыя кветкі. (Хрызантэ-мы).

7. У Беларусі адзін з месца-ў гэты названы ў гонар гэтай кветкі. (Вербас).

8. Гэты грыб ужо ў пер-шыя два месяцы выкарыстання ў гаві Вялікай Айчыннай вай-ны дапамог вярнуць здароўе 1227 хворым, ды і зараз дапа-магае перамагчы мікробаў-

збуджальнікаў захворванняў. (Пеніцыл).

13. Гэтыя дзеці на "васі-лю" назву і прыгожую форму, пах у гэтага грыба агідны. (Ва-сілька).

14. У 1847 годзе ў Ірландыі быў страшэнны голад з-за хваробы бульбы. Які грыб выклікаў гэтую хваробу? (Фіта-фтора).

Тэма II. У свеце птушак.

15. "Перліна".

16. "Паўку".

17. Радзіму гэтых рухоўных птушак адшукаў даследчык рус-кай Пойнуацы С.А.Бутурлін. (Руховыя чаркі).

18. Гэтыя, самыя хуткакры-лыя, птушкі пералітаюць пу-стыню Сахарау за 10–12 гадзін. (Стрыжы).

19. Гэтая драпежная птуш-ка летэе на вострымі, большай да кіламетра. (Сокан-сансан).

20. Гэты вадзяны верабей – сапраўдны вадзалаз. Пры па-ляванні на рыбу ён можа ны-раць нават у ледзяную вадку. (Аляпка).

21. Гэтая птушка выводзіць птушчаты позны вясенню і зімой карміць іх насеннем хвойных дрэваў. (Крыжадзоб).

Тэма III. Рыбнае багацце Беларусі.

22. "Кропля вады".

23. Гэтая драпежная рыба мае вялізную галаву з шыро-кай пашчай і вострымі зубамі. Гэта ў казцы яна мудрая і доб-рая, а на самай справе – ты-повы драпежнік. (Шчупак).

24. Назву гэтага еўрапей-скага горада трэба прачытаць справа налева, тады атрымае-ца назва рыбы. (Мілан-наміл).

25. Як называецца група рыб, якія адкладваюць ікру на раслінны? (Фітафілі).

26. Самая маленькая рыба ў Беларусі. (Колішча).

27. Прычунная форма са-зана. (Карп).

28. Як называюць вучных, якія вывучаюць рыб? (Іктыё-лагі).

Тэма IV. Залёная аптэка.

30. Гэтыя кветкі не толькі "прадказваюць лёс", але і вельмі карысныя пры мыцці валасоў. (Рамонкі).

31. "Перліна".

32. З лісця гэтай расліны, цёплым з аднаго боку і халод-ным з другога, робяць адвар ад кашлю. (Падбел).

33. "Паўку".

34. Гэтая вясновая кветка пшчотная, прыгожая, але ат-рутная. Між тым, з яе рышту-юць лекі ад захворванняў сэр-ца. (Ландыш).

35. Усе ведаюць, што лісце гэтай прыдарожнай расліны прыкладваюць да ран. (Тры-путнік).

36. Адвары з кветак гэтай жыгучай расліны п'юць пры га-ляўных болях і выкарыстоўва-юць для паласання валасоў. (Крапіва).

37. Гэтую расліну выкарыс-тоўваюць для лячэння скурных хвароб, аб чым можна здага-дацца і па яе назве. (Чыста-цел).

Тэма VI. Па слыхах Рабін-зона.

38. У пачыночных краінах гэ-тую балотную расліну называлі "цёплай травой" і клалі яе ў абутак. (Асика).

39. Кропля вады".

40. "Паўку".

41. З лісця гэтай расліны робяць так званыя капорскі чай, аб чым можна здагадацца па яго назве. (Скрыпеня).

42. Роберт Стывенсан у сваёй баладзе сцвярджае, што некалі з мёду і кветак гэтай расліны гатавалі чудаўны на-пой. (Вербас).

43. Японцы пачына ставяць ца да гэтай расліны, аднак гэ-та не пераажджае гатаваць з яе салату. (Хрызантэма).

44. У аповесці Брэндэры з гэтай расліны рабілі віно. Ад-нак з яе карэння можна зрабіць напой, падобны да кавы, а з кветак... зварыць варэня. (Дзюмхавец).

Тэма VII. Цуды прыроды.

45. Гэтая дзіўная кветка мае павяр у дыяметры да 1 метра, а пх у яе, як у... гіло-га мясца. (Радзеля).

46. "Паўку".

47. Лісце гэтага самага буйнага гарлачыка вырастае даўжынёй да 2 метраў. (Вікто-рыя рэгі).

48. Ніхто ніколі не бачыў, як цяцце гэтыя расліны, але нашы продкі лічылі, што яны цяцце ў чарвені кветкамі яркімі, як агонь. (Падпарац).

49. У Іспаніі гэтую расліну спачатку разводзілі як дэкара-тыўную, бо яе яркія плады лічылі атрутнымі. Першымі іх паспрабавалі італьянцы і на-звалі "залатыя яблыкі". (Па-мідор).

50. Узрост гэтых раслін – каля трох мільярд гадоў. (Сіне-зялёныя водарасці).

51. За суткі гэтая злакавая расліна можа вырасці на метр. (Бамбук).

Галіна КАЛЕЦКАЯ, настаўніца гімназіі Светлагорска.

Настаўнік і акцёр – прафесіі роднасныя

каб рыктавацца да вялікай кэбры і ацнікі прафесійнага журы. Дзеці з 79-й школы штогод прымалі ўдзел у фестывалі, іх гра заўсёды адзна-чалася, але па ўмове кон-курсу, паехаць у Францыю мо толькі пераможца, які да-сцягнуў п'яўнальнасці. "Шкада было, – прызнаецца Галіна Рыгораўна, – аднак мы ўсе роўна стараліся і ... атрымалі сваю такую чаканую ўзнага-ву". Гэтым летам Сяргей Чакановіч – спадар Пурсань-ка Мальера – п'ездзе ў Францыю. Сярожа – дзе-сяцікласнік, пасля заканчэння школы марыць стаць пра-грамістам, а тэатр і мова – ягоныя спартэбнасьці. У школе любяць і чакаюць пастановак Г.Р.Пурсанова. Калі для сваіх ставілі "Спадар Пурсань-ка", зала была п'яўнальнай. Спектакль атрымаўся вясё-лым, паваучальным, дзеці

гралі проста бліскача – зала гучна апладыравала і ад ду-шы смяялася. У тэатр Пурсанова прыма-юцца ўсе, хто пажадае, многія пасля, аднак, не вытрымліва-юць. За лёгкай іграй акцёраў на сцэне хаваецца вялікая карпатлівая праца па-за ёю. Дзеці застаюцца пасля ас-ноўных заняткаў і шмат рэ-дуруюць, перш-наперш на-моямі, вымаўленнем, бо гэта – азістоўка. Так атрымліваецца, што ў акцёры ідуць вучні, якія ўжо добра ведаюць францу-зкую мову, а тэатр яшчэ да-памагае ім яе ўдасканаліваць. "Заняткі ў тэатры – таксама нейкая частка вучэбнай дзей-насці. Дзеці на сцэне набыва-юць свабодна гаварэння на за-межнай мове, атрымліваюць жыццёвы вопыт, праграваюць па шмат разоў розныя сітуа-цыі, якія яшчэ не тычацца іх ўз-росту, але пры сутыкненні з імі

далей дзіця ўжо не разгубіцца і правільна адраэгуе" – упэўне-на Г.Р.Пурсанова. Настаўніца вучыць сваіх выхаванцаў шмат працаваць. У самых маленчых школьнікаў французская мова – самыя любімыя прадмет, бо пісаць і чытаць нічога не трэба, а толькі гуляць, гуляць. Дама-гаючыся хуткіх поспехаў, яны думаюць, што ім і надалей вучоба будзе так лёгка да-вацца. Надыходзіць спад, за-якім кожны наступны рух на-перад дзеця з вялікімі на-маганнямі. "У кожнага дзіцяці свае крокі развіцця", – лічыць Галіна Рыгораўна. Яна не прылічыла таго, каб д

Тыраж 30.000 экзэмпларау.